

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 21 lutego 2019 r.

Pozycja 8

POSTANOWIENIE

z dnia 20 lutego 2019 r.

Sygn. akt SK 30/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar – przewodniczący
Leon Kieres
Piotr Pszczółkowski – sprawozdawca
Małgorzata Pyziak-Szafnicka
Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 lutego 2019 r., skargi konstytucyjnej M.W. o zbadanie zgodności:

art. 95 ust. 2 w związku z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) w zakresie, w jakim wyłącza możliwość pobierania świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych i z systemu powszechnego przez osoby, które pełniły zawodową służbę wojskową przed 1 stycznia 1999 r. oraz miały ustalone prawo do świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych przed 1 października 2003 r., z art. 2 w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072 oraz z 2019 r. poz. 125) umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej z 21 lipca 2016 r. M.W. (dalej: skarżący) wniósł do Trybunału Konstytucyjnego o orzeczenie, że art. 95 ust. 2 w związku z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887; dalej: ustawa o FUS) w zakresie, w jakim wyłącza możliwość pobierania świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych i z systemu po-

wszechnego przez osoby, które pełniły zawodową służbę wojskową przed 1 stycznia 1999 r. oraz miały ustalone prawo do świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych przed 1 października 2003 r., jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji.

1.1. W latach 1963-1982 skarżący pełnił zawodową służbę wojskową, w związku z którą zostało mu przyznane prawo do emerytury wojskowej. Po zakończeniu zawodowej służby wojskowej skarżący podjął zatrudnienie w publicznym zakładzie opieki zdrowotnej. W decyzji z 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ZUS) ustalił skarżącemu prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: FUS), nie zaliczając jednak do stażu emerytalnego okresu pełnienia zawodowej służby wojskowej. Jednocześnie wypłata świadczenia emerytalnego z FUS została zawieszona, ponieważ świadczeniem wyższym dla skarżącego była emerytura wojskowa. W decyzji z 2014 r. ZUS odmówił podjęcia wypłaty zawieszzonego świadczenia emerytalnego z FUS, powołując się na niemożność kumulacji świadczeń wynikającą z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy o FUS. Decyzja ZUS została podtrzymana przez sądy obu instancji.

1.2. W uzasadnieniu skargi konstytucyjnej skarżący wskazał, że ustawodawca różnicował uprawnienia żołnierzy zawodowych w zakresie prawa do zabezpieczenia emerytalnego w zależności od daty wstąpienia po raz pierwszy do zawodowej służby wojskowej. Żołnierze, którzy rozpoczęli pełnienie służby po 1 stycznia 1999 r. i w związku z nią mają ustalone prawo do emerytury na podstawie art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 1037; dalej: u.z.e.ż.), mogą pobierać jednocześnie dwa świadczenia, mianowicie emeryturę wojskową i emeryturę z FUS, jeżeli oczywiście spełniają również przesłanki ustalenia prawa do emerytury z FUS. Natomiast żołnierze, którzy pełnili służbę przed tą datą, a którzy po zakończeniu służby wykonywali pracę, mają ustalone prawo do emerytury z FUS z pominięciem okresów zawodowej służby wojskowej, a ponadto mogą wybrać tylko jedno z przysługujących świadczeń. W ocenie skarżącego, różnicowanie statusu prawnego żołnierzy zawodowych objętych systemem zaopatrzeniowym na podstawie kryterium daty wstąpienia do służby jest niezgodne z zasadą sprawiedliwości społecznej wyrażoną w art. 2 Konstytucji.

Skarżący zwrócił uwagę, że w jego wypadku pełnienie czynnej służby wojskowej i wieloletnia aktywność zawodowa po zwolnieniu z tej służby, powiązana z obowiązkiem odprowadzania składek na ubezpieczenie emerytalne, nie przełożyły się na wysokość świadczenia, które otrzymuje. Każde ze świadczeń, jakie ma do wyboru, nie uwzględnia całego okresu jego aktywności zawodowej. Inaczej kształtuje się sytuacja prawna osób, o których mowa w art. 15a u.z.e.ż. Zdaniem skarżącego, pozbawienie go możliwości ustalenia prawa do świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem wszystkich okresów aktywności zawodowej, w tym 35-letniego okresu obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, nie jest zgodne z konstytucyjną zasadą sprawiedliwości społecznej, albowiem narusza zasadę proporcjonalności (adekwatności) wysokości pobieranego świadczenia do długości okresu aktywności zawodowej i wysokości odprowadzanych składek.

2. W piśmie z 24 listopada 2017 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował Trybunał Konstytucyjny, że nie zgłasza udziału w postępowaniu zainicjowanym przez skarżącego.

3. W piśmie z 12 kwietnia 2018 r. Marszałek Sejmu zajął w imieniu Sejmu stanowisko w sprawie i wniósł o orzeczenie przez Trybunał Konstytucyjny, że art. 95 ust. 1 i 2 ustawy o FUS w zakresie, w jakim nakazuje wypłacić jedno świadczenie – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego – w razie zbiegu prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym

z prawem do emerytury wojskowej obliczonej według zasad określonych w art. 15 u.z.e.ż., jest zgodny z art. 32 ust. 1 w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji, a także z zasadą sprawiedliwości społecznej wywodzoną z art. 2 Konstytucji w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji.

3.1. Odnosząc się do kwestii formalnoprawnych, Marszałek Sejmu stwierdził, że w skardze konstytucyjnej skarżący sformułował w istocie dwa rodzaje zarzutów, mianowicie zarzut nierównego traktowania żołnierzy zawodowych w sferze nabywania prawa do emerytury w powszechnym wieku i zarzut dotyczący wysokości świadczenia emerytalnego żołnierzy zawodowych, która nie uwzględnia długości okresu zatrudnienia i opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne po podjęciu wypłaty emerytury wojskowej. Wobec tego Marszałek Sejmu, uwzględniając zasadę *falsa demonstratio non nocet*, przyjął, że wzorcami kontroli w niniejszej sprawie są art. 32 ust. 1 w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji oraz art. 2 (w zakresie zasady sprawiedliwości społecznej) w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji.

3.2. Marszałek Sejmu stwierdził, że w wypadku porównywanych kategorii osób można rzeczywiście mówić o występowaniu pewnych cech wspólnych, do których należy zaliczyć posiadanie statusu ubezpieczonego, nabycie prawa do emerytury wypłacanej z FUS, a także nabycie prawa do emerytury wojskowej i jej pobieranie. Jednakże posiadanie tych cech nie przesądza o trafności twierdzenia o istnieniu podmiotów podobnych w rozumieniu art. 32 ust. 1 Konstytucji, albowiem występują co najmniej dwie okoliczności, które w istotny sposób różnicują status prawny porównywanych kategorii osób. Po pierwsze, należy odróżnić sytuację ubezpieczonych należących do systemu zdefiniowanej składki od sytuacji ubezpieczonych należących do systemu zdefiniowanego świadczenia. Emeryturę wojskową ustalaną na zasadach określonych w art. 15a u.z.e.ż. pobierają osoby, które zostały objęte skutkami reformy systemu ubezpieczeń społecznych. Wysokość emerytury wypłacanej im z FUS jest więc ustalana z uwzględnieniem wartości składek zgromadzonych przed podjęciem zawodowej służby wojskowej lub po jej ustaniu. Z kolei świadczenia z FUS grupy osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. (do której należy skarżący) są ustalane według systemu zdefiniowanego świadczenia. Osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r. i osoby urodzone po 31 grudnia 1968 r. nie mogą być uznane za podmioty podobne w kwestii nabywania uprawnień emerytalnych. Po drugie, odmienne są zasady uwzględniania okresów zatrudnienia poza zawodową służbą wojskową i okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne podczas obliczania wysokości emerytury wojskowej. Okresy składkowe i nieskładkowe przed podjęciem służby, a także okresy zatrudnienia i opłacania składek po ustaniu służby mają wpływ na wysokość emerytury wojskowej ustalonej na podstawie art. 15 u.z.e.ż., albowiem uwzględnia się je podczas wyliczania wysługi. Wzrost wysokości emerytury wojskowej w związku z zatrudnieniem poza zawodową służbą wojskową nie zależy przy tym od wysokości wynagrodzenia i odprowadzanych składek, natomiast jest pokrywany w całości z budżetu państwa. Z kolei podczas wyliczania wysokości emerytury na podstawie art. 15a u.z.e.ż. nie dolicza się okresów zatrudnienia i opłacania składek przypadających po ustaniu służby. W tym wypadku wysokość emerytury wojskowej jest uzależniona od wysokości podstawy wymiaru oraz wysługi, na którą składa się wyłącznie okres zawodowej służby wojskowej. Skoro okresy zatrudnienia poza służbą są irrelewantne podczas ustalania wysokości tej emerytury, to ustawodawca nie mógł pozbawić osób, które ją pobierają, prawa do emerytury wypłacanej z FUS.

Zdaniem Marszałka Sejmu, ze względu na wskazane odmienności statusu prawnego należy uznać, że osoby, które pobierają emeryturę wojskową na zasadach określonych w art. 15 u.z.e.ż., oraz osoby, które pobierają taką emeryturę na zasadach określonych w art. 15a u.z.e.ż., nie są podmiotami podobnymi, wobec czego nie ma podstaw twierdzenie o konieczności ich jednakowego traktowania.

3.3. Marszałek Sejmu przypomniał, że w świetle orzecznictwa trybunalskiego zasada wzajemności składki i prawa do świadczenia nie ma charakteru bezwzględnego, a zasady ekwiwalentności nie można absolutyzować. Stwierdził również, że żołnierze zawodowi są grupą uprzywilejowaną, albowiem przechodzą na emeryturę wojskową bez względu na wiek, a także mogą jednocześnie pobierać świadczenie w postaci emerytury wojskowej i podejmować zatrudnienie. Skoro – jak wynika z orzecznictwa Trybunału (zob. wyrok z 27 stycznia 2010 r., sygn. SK 41/07) – pozbawienie emeryta wojskowego prawa do emerytury z FUS i prawa do wyboru świadczenia nie narusza zasady sprawiedliwości społecznej, to rozumując *a maiori ad minus*, nie narusza również tej zasady regulacja zaskarżona przez skarżącego.

4. W piśmie z 28 września 2018 r. Prokurator Generalny zajął stanowisko w sprawie i wniósł o orzeczenie przez Trybunał Konstytucyjny, że art. 95 ust. 2 w związku z art. 95 ust. 1 ustawy o FUS w zakresie, w jakim wyłącza jednoczesną wypłatę emerytury wojskowej i emerytury z FUS żołnierzom, którzy pozostawali w służbie przed 2 stycznia 1999 r., są zgodne z art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 oraz z art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

4.1. Przed ustosunkowaniem się do kwestii merytorycznych, Prokurator Generalny zwrócił uwagę na zmianę stanu normatywnego, która trzykrotnie objęła art. 95 ust. 2 ustawy o FUS. W ocenie Prokuratora Generalnego, nowelizacje tego przepisu nie doprowadziły jednak do zmiany treści normatywnej zakwestionowanej w skardze konstytucyjnej, wobec czego nie zaistniała przesłanka umorzenia postępowania przed Trybunałem z uwagi na utratę mocy obowiązującej przez przepis poddany kontroli.

Prokurator Generalny wskazał ponadto na konieczność skorygowania przedmiotu kontroli i poddania ocenie zaskarżonej regulacji w zakresie, w jakim wyłącza możliwość jednoczesnej wypłaty emerytury wojskowej i emerytury z FUS żołnierzom, którzy pozostawali w służbie przed 2 stycznia 1999 r. Przywołane przez skarżącego kryterium ustalenia prawa do świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy przed 1 października 2003 r. nie ma charakteru relewantnego. Również wzorce kontroli wymagają skorygowania w taki sposób, aby uwzględniały oba aspekty naruszenia prawa do zabezpieczenia społecznego wskazane w treści skargi konstytucyjnej, czyli zarzut niezachowania sprawiedliwych proporcji między wysokością emerytury a długością okresu zatrudnienia i wysokością dochodów, a także zarzut arbitralnego zróżnicowania sytuacji prawnej emerytów wojskowych na podstawie kryterium daty rozpoczęcia zawodowej służby wojskowej. Zdaniem Prokuratora Generalnego, zarzut pierwszy należy ocenić w świetle art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji, z kolei zarzut drugi wymaga uwzględnienia art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

4.2. Prokurator Generalny stwierdził, że o naruszeniu istoty prawa do zabezpieczenia społecznego można byłoby mówić dopiero wówczas, gdyby osoby, które zaprzestaną pracy zarobkowej w związku z osiągnięciem określonego wieku, zostały całkowicie pozbawione świadczeń lub gdyby wysokość świadczeń uniemożliwiła im zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Jednakże do takiej sytuacji nie doszło w sprawie skarżącego, albowiem niemożność jednoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury wypłacanej z FUS nie pozbawia skarżącego możliwości uzyskania świadczenia zaspokajającego podstawowe potrzeby życiowe. Ponadto Prokurator Generalny uznał, że skoro z uwagi na zaopatrzeniowy charakter systemu emerytalnego żołnierzy zasada ekwiwalentności nie jest właściwym kryterium kontroli konstytucyjności sposobu ustalania wysokości emerytury wojskowej, to nie może ona być takim kryterium również w wypadku badania konstytucyjności przepisów określających sposób obliczania i wypłaty innych świadczeń emerytalnych pod kątem tego, czy należycie uwzględniają okres pełnienia zawodowej służby wojskowej.

4.3. Prokurator Generalny wskazał, że w świetle obowiązujących przepisów okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu – zarówno te poprzedzające powołanie do zawodowej służby wojskowej, jak i te przypadające po zwolnieniu ze służby – mogą mieć znaczenie podczas ustalania wysokości emerytury wojskowej. Dlatego pogląd skarżącego, jakoby żadne ze świadczeń przysługujących skarżącemu samodzielnie nie uwzględniało całego okresu zatrudnienia, nie jest trafny. Wprawdzie obowiązujące przepisy przyjmują regułę, zgodnie z którą w związku z określonym okresem aktywności zawodowej można otrzymać tylko jedno świadczenie, niemniej reguła ta jest zgodna z zasadą sprawiedliwości społecznej. Nie do pogodzenia z zasadą sprawiedliwości społecznej byłaby natomiast – pożądana przez skarżącego – możliwość uwzględnienia podczas obliczania wysokości emerytury z FUS tego samego okresu zawodowej służby wojskowej, w związku z którym skarżący uzyskał i przez wiele lat pobierał emeryturę wojskową.

Niezależnie od merytorycznych wywodów, Prokurator Generalny zwrócił uwagę na to, że kwestie ustalenia wysokości emerytury wojskowej i ograniczenia jej maksymalnej wysokości w przepisach nie były przedmiotem postępowania w sprawie, w związku z którą skarga konstytucyjna została wniesiona, wobec czego wykraczają poza granice orzekania przez Trybunał.

4.4. Prokurator Generalny wskazał ponadto na odmienności dotyczące sposobu ustalania wysokości emerytury wojskowej żołnierzy, którzy pełnili służbę przed 2 stycznia 1999 r., i żołnierzy, którzy zostali powołani do służby po 1 stycznia 1999 r. W pierwszym wypadku oprócz okresu służby uwzględnia się również okresy składkowe i nieskładkowe poprzedzające służbę oraz okresy odprowadzania składek przypadające po zwolnieniu ze służby, natomiast w drugim wypadku wysokość emerytury zależy jedynie od okresu służby. Z tego względu nie można, zdaniem Prokuratora Generalnego, uznać, że żołnierze, którzy pełnili służbę przed 2 stycznia 1999 r., i żołnierze, którzy zostali powołani do służby po 1 stycznia 1999 r., należą do kategorii podmiotów podobnych w zakresie nabycia prawa do emerytury wojskowej i emerytury z FUS. Istotną cechą różnicującą ich sytuację prawną jest odmienny sposób ustalania wysokości emerytury wojskowej. Wobec braku wspólnej cechy relewantnej nie jest też uzasadnione twierdzenie, że zaskarżona regulacja narusza zasadę równości.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Treść skargi konstytucyjnej.

1.1. W skardze konstytucyjnej z 21 lipca 2016 r. M.W. (dalej: skarżący) zakwestionował konstytucyjność art. 95 ust. 2 w związku z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270; dalej: ustawa o FUS) w zakresie, w jakim wyłącza możliwość pobierania świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych i z systemu powszechnego przez osoby, które pełniły zawodową służbę wojskową przed 1 stycznia 1999 r. oraz miały ustalone prawo do świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych przed 1 października 2003 r. W *petitum* skargi wskazał jako wzorzec kontroli zasadę sprawiedliwości społecznej, wynikającą z art. 2 Konstytucji, w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji.

1.2. Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy o FUS, w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub

wybrane przez zainteresowanego. Przepis ten wysłowiia zasadę ogólną, zgodnie z którą można pobierać tylko jedno świadczenie przewidziane w ustawie o FUS, nawet jeżeli dana osoba spełnia warunki, które mogłyby uprawniać ją do pobierania kilku różnych świadczeń na podstawie tej ustawy. Zakres zasady braku możliwości kumulacji wypłaty świadczeń doprecyzowują art. 95 ust. 2 i 3 oraz art. 96 ustawy o FUS.

Art. 95 ust. 2 ustawy o FUS rozciąga omawianą zasadę na sytuacje, w których dochodzi do zbiegu prawa do emerytury wypłacanej z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: FUS) i prawa do tzw. emerytury mundurowej (wojskowej lub policyjnej). Zgodnie z tym przepisem, art. 95 ust. 1 ustawy o FUS stosuje się również w wypadku zbiegu prawa do emerytury i renty określonej w ustawie o FUS z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej. Jednocześnie art. 95 ust. 2 ustawy o FUS wskazuje wyjątki od zakazu kumulacji świadczeń. Przewiduje, że nie stosuje się art. 95 ust. 1 ustawy o FUS w wypadku, gdy emerytura mundurowa (wojskowa lub policyjna) została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2225, ze zm.; dalej: u.z.e.ż., ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy) lub w art. 15a, art. 15d albo art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018 r. poz. 132, ze zm.; dalej: u.z.e.f.).

Zasadę braku możliwości kumulacji wypłaty świadczeń emerytalnych wypłacanych z różnych źródeł wysłowiiają też przepisy ustaw dotyczących zabezpieczenia emerytalnego żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych. Zgodnie z art. 7 u.z.e.ż., w wypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w tej ustawie z prawem do emerytury lub renty albo do uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w odrębnych przepisach wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej (przepis ten nie został zaskarżony w niniejszym postępowaniu.) Art. 7 u.z.e.f. stanowi, że w wypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w ustawie z prawem do emerytury lub renty albo do uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w odrębnych przepisach wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Wybór świadczenia przewidzianego w odrębnych przepisach nie pozbawia osoby uprawnionej innych świadczeń i uprawnień przysługujących emerytom i rencistom policyjnym.

Stosownie do art. 95 ust. 3 ustawy o FUS, zasadę wypłaty tylko jednego świadczenia stosuje się również w wypadku zbiegu u jednej osoby prawa do renty rodzinnej z prawem do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego. Zgodnie zaś z art. 96 ustawy o FUS, odrębne przepisy określają ponadto prawo do pobierania świadczeń w razie zbiegu prawa do emerytury z prawem do renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową, renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276) lub renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodo-

wą, a także w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty z prawem do emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego rolników.

1.3. W uzasadnieniu skargi konstytucyjnej i w piśmie uzupełniającym z 26 sierpnia 2016 r. skarżący wyjaśnił, że wynikający z art. 95 ust. 2 w związku z art. 95 ust. 1 ustawy o FUS zakaz pobierania jednocześnie emerytury z FUS i emerytury wojskowej narusza, jego zdaniem, wymagania konstytucyjne z dwóch powodów.

Po pierwsze, zaskarżone rozwiązanie ustawowe jest niesprawiedliwe, albowiem nie pozwala zachować sprawiedliwej proporcji między okresem aktywności zawodowej i wysokością wypłacanego świadczenia emerytalnego. Zasada adekwatności świadczenia została zrealizowana w wypadku żołnierzy, którzy podjęli służbę po 1 stycznia 1999 r. Mają oni bowiem prawo pobierać jednocześnie świadczenie z FUS i emeryturę wojskową ustaloną na zasadach określonych w art. 15a u.z.e.ż., w związku z czym wysokość wypłacanego im świadczenia uwzględnia zarówno okres pełnienia zawodowej służby wojskowej, jak i okres ewentualnej aktywności zawodowej po zakończeniu służby. Natomiast w wypadku skarżącego, który służbę zakończył przed 2 stycznia 1999 r. i którego emerytura wojskowa została ustalona na zasadach wskazanych w art. 15 u.z.e.ż., „fakt pełnienia czynnej służby wojskowej i kilkudziesięcioletniej aktywności zawodowej po zwolnieniu z tej służby, powiązanej z realizacją obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, nie zmateriałizował się w formie świadczenia, którego wysokość obejmowałaby cały ten okres. Każde z możliwych do wyboru świadczeń nie uwzględnia całego okresu aktywności zawodowej (...). Pozbawienie skarżącego przez ustawodawcę możliwości ustalenia prawa do świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem wszystkich okresów aktywności zawodowej, w tym 35-letniego okresu obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego połączonego z odprowadzaniem z tego tytułu składek, pozostaje w wyraźnej sprzeczności z (...) konstytucyjną zasadą sprawiedliwości społecznej” (uzasadnienie skargi konstytucyjnej, s. 8 i 9).

Po drugie, zaskarżone rozwiązanie ustawowe narusza konstytucyjny nakaz równego traktowania. Ustawodawca zróżnicował sytuację prawną żołnierzy zawodowych w zakresie prawa do emerytury na podstawie kryterium powołania po raz pierwszy do zawodowej służby wojskowej. O ile żołnierze powołani do służby przed 2 stycznia 1999 r. mogą pobierać tylko jedno świadczenie (emeryturę wojskową albo emeryturę wypłacaną z FUS) – wyższe lub wybrane przez siebie, o tyle żołnierze powołani do służby po 1 stycznia 1999 r., których emerytura wojskowa ustalana jest zgodnie z zasadami określonymi w art. 15a u.z.e.ż., mogą pobierać oba świadczenia jednocześnie, albowiem są objęci wyjątkiem od zasady niemożności kumulacji świadczeń przewidzianym w art. 95 ust. 2 ustawy o FUS. W konsekwencji w ramach tej samej grupy zawodowej (tj. żołnierzy zawodowych) prawo do emerytury zostało ukształtowane w sposób odmienny, przy czym zróżnicowanie ma istotny wpływ na wysokość otrzymywanych świadczeń. Zdaniem skarżącego, nie sposób wskazać wartości ani zasady konstytucyjnej, które uzasadniałyby takie zróżnicowanie traktowania podmiotów należących do tej samej grupy zawodowej.

2. Przyczyny umorzenia postępowania w niniejszej sprawie.

2.1. Przed przystąpieniem do rozpatrzenia treści zarzutów podniesionych przez skarżącego, Trybunał zbadał, czy skarga konstytucyjna spełniła wymagania formalne, które warunkowały jej merytoryczne rozpoznanie. Zgodnie bowiem z orzecznictwem, na każdym etapie postępowania Trybunał kontroluje, czy nie zachodzi któraś z ujemnych przesłanek wydania wyroku określonych w art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p.TK), stosowanej w niniejszym postępowaniu na podstawie art. 9 ustawy z dnia

13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074, ze zm.). W wypadku stwierdzenia przeszkody formalnej na etapie służącym merytorycznemu rozpoznaniu skargi, Trybunał umarza postępowanie, albowiem pozytywny wynik wstępnej kontroli skargi nie przesądza definitywnie o dopuszczalności późniejszego jej rozpoznania co do *meritum* (zob. postanowienie pełnego składu TK z 15 listopada 2018 r., sygn. SK 5/14, OTK ZU A/2018, poz. 66).

2.2. Trybunał ustalił, że merytoryczne rozpatrzenie zarzutu niezgodności art. 95 ust. 2 w związku z art. 95 ust. 1 ustawy o FUS (w zaskarżonym zakresie) z konstytucyjną zasadą sprawiedliwości społecznej w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego było niedopuszczalne w rozumieniu art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

2.2.1. Przede wszystkim Trybunał wziął pod uwagę to, że podstawą zarzutu naruszenia konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego skarżący uczynił twierdzenie, iż wysokość wypłacanego mu świadczenia nie uwzględnia wszystkich okresów pełnienia zawodowej służby wojskowej oraz aktywności zawodowej po zakończeniu tej służby powiązanej z realizacją obowiązku składkowego. W pozbawieniu go możliwości pobierania świadczenia, którego wysokość uwzględniałaby wszystkie okresy aktywności zawodowej (wojskowej i cywilnej), skarżący dostrzegł naruszenie zasady zachowania sprawiedliwej proporcji (adekwatności) wysokości świadczenia do „zasługi”, jaką jest cały okres aktywności zawodowej. Zarzut dotyczył zatem sposobu ustalenia wysokości wypłacanego mu ostatecznie świadczenia emerytalnego.

Trybunał stwierdził, że ujęty w ten sposób problem konstytucyjny nie ma jednak bezpośredniego związku z treścią regulacji ustawowej zakwestionowanej przez skarżącego. Przedmiotem kontroli skarżący uczynił bowiem art. 95 ust. 2 ustawy o FUS, który nakazuje stosować wynikającą z art. 95 ust. 1 ustawy o FUS zasadę braku możliwości kumulacji wypłaty świadczeń do takich sytuacji, w których u jednej osoby wystąpiłyby zbieg prawa do emerytury wypłacanej z FUS z prawem do emerytury wojskowej. Zakwestionowany przepis nie określa zasad ustalania wysokości świadczeń emerytalnych – ani tych wypłacanych z FUS, ani tych wypłacanych przez wojskowe organy emerytalne. Rozstrzyga jedynie kwestię ewentualnego zbiegu praw do świadczeń przysługujących z różnych systemów, przyjmując zasadę wypłaty wyższego świadczenia, o ile osoba uprawniona sama nie dokona wyboru świadczenia.

2.2.2. Zarzuty nienależytego uwzględnienia okresów aktywności zawodowej można byłoby ewentualnie formułować w stosunku do przepisów określających zasady ustalania wysokości świadczeń emerytalnych (emerytury wojskowej lub emerytury wypłacanej z FUS). Jednakże w niniejszym postępowaniu takie przepisy nie mogłyby być i tak skutecznie zaskarżone, albowiem sprawa, na tle której skarżący wystąpił ze skargą konstytucyjną, nie dotyczyła ustalenia wysokości przysługujących mu świadczeń emerytalnych. Trybunał ustalił na podstawie przedstawionych mu akt tej sprawy, że ani organ emerytalny, ani sądy rozpatrujące odwołanie od decyzji organu emerytalnego nie dokonywały wyliczenia wysokości któregośkolwiek ze świadczeń, lecz jedynie rozpoznały wniosek skarżącego o to, aby organ podjął wypłatę emerytury z FUS, której wysokość została ustalona w odrębnym postępowaniu i której wypłata została wówczas zawieszona w związku z pobieraniem przez skarżącego emerytury wojskowej.

2.2.3. Oprócz stwierdzenia przeszkody formalnej wynikającej z powiązania zarzutów z niewłaściwym przedmiotem kontroli, Trybunał dostrzegł również, że argumenty skarżącego, jakoby w obowiązującym stanie prawnym okres tzw. cywilnej aktywności zawodowej żołnierza zawodowego po zwolnieniu ze służby nie miał znaczenia podczas ustalania wyso-

kości wypłacanego świadczenia emerytalnego, nie znajdują potwierdzenia w treści obowiązujących przepisów prawa.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 u.z.e.ż., emerytura żołnierza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., wynosi 40% podstaw jej wymiaru za 15 lat służby wojskowej i wzrasta o:

- 1) 2,6% podstawy wymiaru – za każdy dalszy rok tej służby,
- 2) 2,6% podstawy wymiaru – za każdy rok okresów składkowych poprzedzających służbę, nie więcej jednak niż za 3 lata tych okresów,
- 3) 1,3% podstawy wymiaru – za każdy rok okresów składkowych ponad 3-letni okres składowy, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 u.z.e.ż.,
- 4) 0,7% podstawy wymiaru – za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę.

Ponadto, stosownie do art. 14 ust. 1 u.z.e.ż., emerytowi uprawnionemu do emerytury obliczonej na podstawie art. 15 u.z.e.ż. dolicza się na jego wniosek do wysługi emerytalnej następujące okresy przypadające po zwolnieniu ze służby:

- 1) zatrudnienia przed 1 stycznia 1999 r. w wymiarze czasu prac nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy;
- 2) opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po 31 grudnia 1998 r. lub okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia.

W myśl art. 14 ust. 2 u.z.e.ż., wymienione okresy dolicza się do wysługi emerytalnej, jeżeli emerytura wojskowa wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru oraz emeryt ukończył 55 lat życia – w wypadku mężczyzn, albo 50 lat życia – w wypadku kobiet. Art. 14 ust. 4 u.z.e.ż. stanowi zaś, że za każdy rok okresów doliczanych do wysługi emerytalnej emeryturę obliczoną na podstawie art. 15 u.z.e.ż. zwiększa się o 1,3% podstawy jej wymiaru. Ponowne ustalenie wysokości emerytury przez doliczenie okresów nieuwzględnionych dotychczas w wymiarze świadczenia następuje na wniosek osoby uprawnionej (zob. art. 15 ust. 5 u.z.e.ż.).

Trybunał stwierdził zatem, że ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy przewiduje w art. 14 mechanizm pozwalający na podwyższenie wysokości emerytury wojskowej w związku z posiadaniem okresów ubezpieczenia społecznego przypadających po zwolnieniu ze służby. Mechanizm ten ma zastosowanie wyłącznie w wypadku żołnierzy, których emerytura wojskowa jest ustalana na podstawie art. 15 u.z.e.ż., a więc żołnierzy, którzy pozostawali w służbie przed 2 stycznia 1999 r. Nie obejmuje zaś żołnierzy, których emerytura wojskowa jest ustalana zgodnie z art. 15a u.z.e.ż., a więc żołnierzy, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r. Omawiany mechanizm może zostać uruchomiony po ukończeniu przez osobę uprawnioną 55. roku życia – w wypadku mężczyzn, albo 50. roku życia – w wypadku kobiet. Doliczenie okresów wymienionych w art. 14 ust. 1 u.z.e.ż. do wysługi emerytalnej powoduje ponowne ustalenie wysokości emerytury wojskowej, co następuje na wniosek osoby uprawnionej. Nie jest więc tak, jak twierdzi skarżący, że opłacanie składek na ubezpieczenie powszechne nie ma żadnego znaczenia podczas ustalania wysokości świadczenia emerytalnego wypłacanego z systemu zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych.

2.2.4. Trybunał ustalił również, że skarżący uzyskał prawo do emerytury wojskowej w 1982 r. i od tego czasu pobierał emeryturę wojskową. Po zwolnieniu ze służby podjął zatrudnienie w sektorze cywilnym, pobierał należne wynagrodzenie za pracę i odprowadzał składki na ubezpieczenie społeczne. Podjęcie zatrudnienia w sektorze cywilnym było jego decyzją, z którą jednak nie wiązała się konieczność zawieszenia wypłaty emerytury wojskowej. Ponadto skarżący, którego emerytura wojskowa została ustalona na zasadach określonych w art. 15 u.z.e.ż., mógł domagać się podwyższenia emerytury wojskowej z uwzględnie-

niem okresów zatrudnienia przed 1 stycznia 1999 r. i okresów odprowadzania składek na ubezpieczenie emerytalne po 31 grudnia 1998 r. zgodnie z zasadami określonymi w art. 14 u.z.e.ż. W tych okolicznościach twierdzenie skarżącego, jakoby odprowadzane przez niego składki na ubezpieczenie społeczne nie miały odzwierciedlenia w pobieranym świadczeniu, było bezzasadne (zob. podobnie postanowienia z: 29 października 2012 r., sygn. Ts 111/10, OTK ZU nr 1/B/2013, poz. 16; 8 stycznia 2013 r., sygn. Ts 111/10, OTK ZU nr 1/B/2013, poz. 17; 2 marca 2015 r., sygn. Ts 195/14, OTK ZU nr 3/B/2015, poz. 264).

2.2.5. Trybunał przypomniał jednocześnie, że wielokrotnie wypowiadał się na temat braku w polskim systemie ubezpieczenia społecznego zasady bezwzględnej wzajemności składki i prawa do świadczenia, zwłaszcza w wypadku osób uprawnionych do świadczenia także w ramach systemu tzw. zdefiniowanego świadczenia. Wyjaśniał, że „w polskim systemie ubezpieczenia społecznego zasada wzajemności składki i prawa do świadczenia nigdy nie była pojmowana w sposób absolutny (...). Absolutyzowanie zasady ekwiwalentności prowadziłyby do zachwiania ogólnej logiki systemu ubezpieczeń społecznych, który wynika nie tylko z zasady wzajemności składki i świadczeń, ale również z zasady solidarności międzypokoleniowej (...) czy szerzej: solidaryzmu społecznego (...) oraz powszechności i względnej jednolitości kryteriów przyznawania świadczeń i określania ich wysokości (...). Brak prostej zależności między prawem do świadczeń i ich wysokością a okresem opłacania i rozmiarem składki nie zawsze więc oznacza niekonstytucyjność konkretnej regulacji (...)” – (wyrok z 27 stycznia 2010 r., sygn. SK 41/07, OTK ZU nr 1/A/2010, poz. 5). W niniejszym postępowaniu Trybunał podtrzymał ten pogląd.

2.3. Trybunał stwierdził ponadto, że merytoryczne rozpoznanie zarzutu dotyczącego nierównego traktowania żołnierzy, którzy pozostawali w służbie przed 2 stycznia 1999 r., i żołnierzy, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r., również było niedopuszczalne w rozumieniu art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

2.3.1. W tym wypadku przyczyną umorzenia postępowania było niewykazanie przez skarżącego, iż porównywane przez niego grupy żołnierzy należą do jednej kategorii podmiotów podobnych w znaczeniu art. 32 ust. 2 Konstytucji. Skarżący, formułując zarzut niekonstytucyjnego różnicowania sytuacji prawnej żołnierzy zawodowych w zakresie prawa do emerytury, nie przedstawił argumentacji, która mogłaby uprawdopodobnić jego tezę, iż z punktu widzenia treści i celu zaskarżonego przez niego rozwiązania ustawowego wskazane grupy żołnierzy muszą być uznane za podmioty podobne, charakteryzujące się wspólną cechą prawnie doniosłą (relewantną) w sensie art. 32 ust. 1 Konstytucji.

2.3.2. Trybunał zwrócił uwagę na to, że sformułowane przez skarżącego żądanie orzeczenia niekonstytucyjności art. 95 ust. 2 w związku z art. 95 ust. 1 ustawy o FUS w zakresie, w jakim różnicuje sytuację prawną żołnierzy, którzy pozostawali w służbie przed 2 stycznia 1999 r., i żołnierzy, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r., zmierza w istocie do tego, aby obu grupom żołnierzy przyznać możliwość jednoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury z FUS.

Tymczasem ustawodawca ukształtował zupełnie inne zasady ustalania wysokości emerytury wojskowej w obu wypadkach, czego skarżący nie uwzględnił w swoich wywodach.

Zgodnie z przywołanym już art. 15 ust. 1 u.z.e.ż., emerytura wojskowa żołnierzy pozostających na służbie przed 2 stycznia 1999 r. jest ustalana z uwzględnieniem okresów składkowych i nieskładkowych poprzedzających służbę. Do ich wysługi emerytalnej dolicza się też – na zasadach określonych w art. 14 u.z.e.ż. – okresy zatrudnienia przypadające przed 1 stycznia 1999 r. i okresy opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne po 31 grudnia 1998 r. Wysokość ich emerytury wojskowej uwzględnia zatem również okresy zatrudnienia w sektorze cywilnym. Jednakże wobec pobierania emerytury wojskowej zawiesza im się wy-

płatę emerytury z FUS na podstawie art. 95 ust. 2 ustawy o FUS. Natomiast podczas ustalania wysokości emerytury wojskowej żołnierzy powołanych do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r. nie uwzględnia się okresów składkowych i nieskładkowych. Zgodnie z art. 15a u.z.e.ż., ich emerytura wzrasta według zasad ustalonych w art. 15 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a-5 u.z.e.ż. W tym wypadku nie mają zaś zastosowania ani art. 15 ust. 1 pkt 2-4, ani art. 14 u.z.e.ż. Jednocześnie wobec nieuwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych podczas ustalania wysokości ich emerytury wojskowej, żołnierze powołani do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r. mogą – stosownie do art. 95 ust. 2 ustawy o FUS – pobierać jednocześnie emeryturę z FUS na zasadach i w zakresie określonych w ustawie o FUS. W myśl art. 5 ust. 2a ustawy o FUS, okresów czynnej służby wojskowej nie uwzględnia się wówczas podczas ustalania prawa do emerytury i obliczaniu jej wysokości, skoro z ich tytułu mają oni ustalone prawo do świadczenia emerytalnego ustalonego na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy.

2.3.3. Data wskazana przez skarżącego jako kryterium różnicowania (tj. 1 stycznia 1999 r.) nie jest przypadkowa. Jest to data wejścia w życie ustawy o FUS. Celem ustawodawcy było stworzenie powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, który miał obejmować także żołnierzy zawodowych. Przed reformą wskazana grupa zawodowa była objęta systemem tzw. zdefiniowanego świadczenia. Od 1 stycznia 1999 r. do 30 września 2003 r. prawo do emerytury z zaopatrzenia emerytalnego zachowali żołnierze, którzy wstąpili do służby przed 2 stycznia 1999 r. Z kolei osoby, które objęły służbę po 1 stycznia 1999 r., miały nabywać prawo do świadczeń emerytalnych na zasadach obowiązujących w ramach systemu powszechnego. Sytuacja ta zmieniła się w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 166, poz. 1609), na mocy której do ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy został dodany art. 15a. Przy okazji tej nowelizacji rozbudowano również art. 95 ust. 2 ustawy o FUS, m.in. wprowadzając w odniesieniu do żołnierzy, którzy uzyskują prawo do emerytury wojskowej na zasadach określonych w art. 15a u.z.e.ż., wyjątek od zasady braku możliwości wypłaty jednocześnie dwóch świadczeń (emerytury wojskowej i emerytury z FUS).

W dotychczasowym orzecznictwie Trybunał wskazywał już, że „[r]óżne traktowanie świadczeniobiorców, którzy nie mają wspólnej cechy relewantnej, nie narusza (...) zasady równości, a nawet nie pozwala na analizowanie ich sytuacji jako podobnej z punktu widzenia tej zasady” (wyrok z 24 lipca 2014 r., sygn. SK 53/13, OTK ZU nr 7/A/2014, poz. 77). Jednocześnie, rozpatrując zarzut naruszenia zasady równości sformułowany w stosunku do przepisów przewidujących odmienne traktowanie żołnierzy w zakresie prawa do emerytury ze względu na datę rozpoczęcia zawodowej służby wojskowej, Trybunał uznał, że „[c]echą istotną z punktu widzenia badanej regulacji nie jest jednak to, że porównywane grupy osób odbywały służbę wojskową, lecz to, że objęte były w okresie odbywania tej służby różnymi systemami emerytalnymi” (tamże).

W przywołanym już postanowieniu z 29 października 2012 r., sygn. Ts 111/10, Trybunał stwierdził, że „[w]ykazując naruszenie zasady równości w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego, skarżący uznaje za krzywdzącą okoliczność nieprzyznania mu ekwiwalentu w zamian za opłacanie składek w ramach powszechnego systemu emerytalnego. Skarżący kwestionuje niemożność uwzględnienia przy ustalaniu wysokości emerytury mundurowej okresu opłacania tych składek. Możliwość taką posiadają – w jego ocenie – funkcjonariusze, którzy później wstąpili do służby. (...) Powyższe naruszenie skarżący upatruje również w niemożności obliczenia świadczenia emerytalnego przy uwzględnieniu składek opłacanych przez cały okres pracy zarobkowej, w tym przez okres pracy w Policji, które to uprawnienie – w jego ocenie – przysługuje funkcjonariuszom zatrudnionym po 1 stycznia 1999 r. Odnosząc się do powyższego zarzutu należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał, aby zróżnicowanie takie wynikało z brzmienia zaskarżonej regulacji. Ponadto nie uzasadnił, że wskazane

przez niego podmioty są podmiotami podobnymi, wymagającymi – zgodnie z dyrektywami wynikającymi z zasady równości – takiego samego traktowania. Trzeba przypomnieć, że 1 stycznia 1999 r. weszła w życie ustawa o emeryturach i rentach z FUS, która w miejsce tzw. systemu zdefiniowanego świadczenia wprowadziła tzw. system zdefiniowanej składki. Trudno zatem przyjąć *prima facie*, że osoby zatrudnione przed dniem wejścia w życie tej ustawy i mające już ustalone prawo do emerytury mundurowej oraz osoby zatrudnione po dniu jej wejścia w życie, stanowią podmioty podobne w rozumieniu art. 32 ust. 1 Konstytucji. Należy zwrócić uwagę, że skarżący nie odniósł się – ani w skardze konstytucyjnej, ani w piśmie procesowym nadesłanym w celu uzupełnienia jej braków – do różnic w zakresie unormowania sposobu opłacania składek na powszechne ubezpieczenie społeczne przez funkcjonariuszy służb mundurowych, zatrudnionych przed wskazaną w skardze datą, jak też po tej dacie. Nie odniósł się także do stanowiska wyrażonego w wyroku TK z 27 stycznia 2010 r. [sygn. SK 41/07], zgodnie z którym: «Cechą różnicującą – niepozwalającą na przyjęcie tezy, że są to podmioty podobne – jest ustalone prawo do emerytury wojskowej/mundurowej. W wypadku ustalenia takiego prawa sytuacja prawna osoby ulega zasadniczej zmianie» (...). Wobec powyższego nie można przyjąć, że skarżący wykazał, w jaki sposób zaskarżony przepis narusza zasadę równości w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego». W postanowieniu z 8 stycznia 2013 r., sygn. Ts 111/10, Trybunał podtrzymał swoje stanowisko, iż „skarżący nie uprawdopodobnił, że grupa podmiotów, do której należy, jest rodzajowo podobna do grupy (przyszłych) emerytów, którzy wstąpili do służby po 1 stycznia 1999 r. W ocenie skarżącego sama przynależność do tzw. służb mundurowych skutkować winna (...) takim samym traktowaniem. Cechą różnicującą nie wydaje się być także – jego zdaniem – samo ustalenie uprawnienia do pobierania emerytury mundurowej lub jego brak w chwili wejścia w życie ustawy emerytalnej. Takie stanowisko skarżącego nie uwzględnia (...) [tego,] że osoby, które przystąpiły do służby po 1 stycznia 1999 r. funkcjonują w zupełnie innym systemie emerytalnym niż skarżący. Okoliczność, że w miejsce systemu zdefiniowanego świadczenia wprowadzono tzw. system zdefiniowanej składki, jak też istnienie różnic w zakresie unormowania sposobu opłacania składek na powszechne ubezpieczenie społeczne przez funkcjonariuszy służb mundurowych, zatrudnionych przed wskazaną w skardze datą, jak też po tej dacie, nie może – zdaniem Trybunału Konstytucyjnego – pozostać bez znaczenia dla ustalania zakresu podmiotów, którym przysługuje równe traktowanie. Do tych argumentów nie odniósł się skarżący (...), a to one uzasadniały stwierdzenie przez Trybunał, że skarżący nie wykazał, iż w jego sprawie doszło do naruszenia zasady równości w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego” (zob. podobnie postanowienia z: 26 lutego 2013 r., sygn. Ts 91/12, OTK ZU nr 3/B/2013, poz. 253; 15 maja 2013 r., sygn. Ts 91/12, OTK ZU nr 3/B/2013, poz. 254).

2.3.4. W niniejszym postępowaniu Trybunał ustalił, że skarżący – podobnie jak skarżący w sprawie o sygn. Ts 111/10 – w ogóle nie odniósł się do odmienności dotyczących zasad ustalania wysokości emerytury wojskowej żołnierzy, którzy pozostawali w służbie przed 2 stycznia 1999 r., i żołnierzy, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r. Nie podjął także próby rozważenia tego, czy pomimo tych odmienności żołnierzy należących do obu grup można uznać za podmioty podobne, które mają wspólną cechę prawnie doniosłą (relewantną) w znaczeniu art. 32 ust. 1 Konstytucji z punktu widzenia treści i celu zaskarżonej regulacji. Brak uprawdopodobnienia twierdzenia o konieczności uznania porównywanych grup podmiotów za jedną kategorię podmiotów podobnych stanowiło w niniejszym postępowaniu uchybienie formalne uniemożliwiające Trybunałowi merytoryczne rozpatrzenie podniesionego przez skarżącego zarzutu naruszenia konstytucyjnej zasady równości w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.